

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до першої редакції проєкту стандарту державної мови

**«ТЕРМІНОЛОГІЯ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ТА
СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.
ТЕРМІНОЛОГІЯ ТЕРАПІЇ І РЕАБІЛІТАЦІЇ»**

1. Назва та вид стандарту державної мови

Стандарт державної мови «Термінологія в галузі охорони здоров'я та соціального забезпечення. Термінологія терапії і реабілітації» (далі – Стандарт).

2. Вид робіт із напрацювання стандарту державної мови

Напрацювання Стандарту.

3. Підстава для напрацювання, перегляду чи внесення змін до стандарту державної мови

Підставою для напрацювання Стандарту є:

1. Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної».
2. Закон України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я».
3. Закон України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні».
4. Постанова «Питання організації надання реабілітаційної допомоги у сфері охорони здоров'я» від 3 листопада 2021 р. № 1268.
5. Національний класифікатор України. Класифікатор функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я НК 030:2022.
6. Положення про Національну комісію зі стандартів державної мови, (постанова Кабінету Міністрів України від 06 листопада 2019 року № 911).
7. Порядок напрацювання, затвердження, введення в дію, перегляду стандартів державної мови та внесення змін до них (рішення Національної комісії зі стандартів державної мови від 16 листопада 2023 року № 421, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 04 грудня 2023 року за № 2107/41163).
8. Рішення Національної комісії зі стандартів державної мови від 27 березня 2025 № 26 «Про напрацювання проєкту стандарту державної мови «Термінологія в галузі охорони здоров'я та соціального забезпечення. Термінологія терапії і реабілітації» (зі змінами від 09 травня 2025 року № 180).
9. ДСТУ 3966:2009 «Термінологічна робота. Засади і правила розроблення стандартів на терміни та визначення понять».

4. Розробники стандарту державної мови

Робоча група, утворена рішенням Національної комісії зі стандартів державної мови від 27 березня 2025 року № 26 (зі змінами), у складі:

1) Вінтоніва Михайла – доктора філологічних наук, професора, завідувача катедри української мови Київського столичного університету імені Бориса Грінченка (керівник робочої групи);

2) Гримашевич Галини – кандидата філологічних наук, доцента, завідувача катедри української мови та методики навчання Житомирського державного університету (секретар робочої групи).

3) Вінтонів Тетяни – кандидата філологічних наук, доцента, доцента катедри української мови Київського столичного університету імені Бориса Грінченка;

4) Зелінської Оксани – доктора філологічних наук, професора, професора катедри української мови та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

5) Савченка Валентина – доктора медичних наук, професора, завідувача катедри фізичної терапії та ерготерапії Київського столичного університету імені Бориса Грінченка;

6) Шитик Людмили – завідувача катедри українського мовознавства і прикладної лінгвістики Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.

5. Термін напрацювання стандарту державної мови

Початок роботи – березень 2025 р.

Завершення роботи – квітень 2026 р.

6. Призначення і завдання стандарту державної мови

6.1. У національному законодавстві й у перекладах міжнародних термінів терапії і реабілітації, наукових працях і діяльності органів публічної влади в Україні натрапляємо на використання суперечливої та невпорядкованої термінології терапії і реабілітації (фізична реабілітація, фізична терапія), трапляються випадки вживання русифікованих термінів і терміносполучень, а також іншомовних термінів за наявності українських відповідників. Відсутність стандартизації термінології терапії і реабілітації негативно позначається на становленні та розвитку системи реабілітації в Україні.

6.2. Стандарт призначений створити несуперечливу та стандартизовану систему термінів терапії і реабілітації, сприяти гармонізації реабілітаційної термінології іншомовного походження.

6.3. Створений Стандарт сприятиме розв'язанню таких завдань:

1) унормувати однозначно зрозумілі й логічно несуперечливі терміни терапії і реабілітації в майбутніх лексикографічних працях, науковій, довідковій і навчально-методичній літературі;

2) сприяти перекладові українською мовою термінології міжнародної терапії та реабілітації;

3) усувати термінні недоліки терапії і реабілітації;

4) допомагати підвищенню рівня освіти за спеціальністю терапія і реабілітація в Україні;

5) сприяти подальшому розвитку української професійної мови з терапії і реабілітації.

6.4. Терміни, закріплені цим Стандартом, застосовують у роботі органів державної влади, органів місцевого самоврядування, діловодстві, довідковій, науковій, навчально-методичній і публіцистичній літературі, а також у роботі підприємств, установ та організацій усіх форм власності.

7. Характеристика об'єкта стандартизації

7.1. Об'єктом стандартизації є термінологія терапії і реабілітації.

7.2. Термінологія терапії і реабілітації взаємопов'язана з іншими перспективними об'єктами стандартизації у сфері охорони здоров'я та соціального забезпечення, зокрема з термінологією медичної, психологічної, соціальної, правничої, політичної реабілітації тощо.

7.3. Розроблення Стандарту є актуальним з огляду на суперечливість і невпорядкованість застосування реабілітаційної термінології в науковій і навчально-методичній літературі. Особливу актуальність розроблення цього Стандарту зумовлює процес європейської інтеграції України, що вимагає уніфікованих підходів до поняттєвого апарату, термінологійних систем у сфері охорони здоров'я та соціального забезпечення.

8. Взаємозв'язок з іншими нормативними документами

8.1. Стандарт не пов'язаний із чинними стандартами державної мови та не зумовлює необхідності їхнього перегляду або внесення до них змін.

8.2. Стандарт напрацьований з урахуванням ДСТУ 3966:2009 «Термінологічна робота. Засади і правила розроблення стандартів на терміни та визначення понять».

9. Джерела інформації

Основними джерелами інформації, що використані під час напрацювання проєкту Стандарту, є законодавство України з охорони здоров'я та соціального забезпечення, а також довідкова, наукова та навчально-методична література з терапії і реабілітації.

10. Інформація про громадське обговорення проєкту стандарту державної мови, надані пропозиції та висновки від наукових та освітніх установ, зокрема від Інституту української мови Національної академії наук України

Планом напрацювання проєкту Стандарту передбачено його винесення на громадське обговорення та направлення до наукових і освітніх установ для отримання пропозицій та висновків, зокрема залучення громадських організацій із фізичної терапії.

11. Дата набрання чинності

Дату набрання чинності Стандарту визначає Національна комісія зі стандартів державної мови після затвердження остаточної редакції проекту Стандарту.

Відповідно до Програми робіт із напрацювання, затвердження, перегляду стандартів державної мови чи внесення змін до них цей документ може набрати чинності не раніше ніж ____ 2026 р.

Схвалено на засіданні робочої групи 18 грудня 2025 року (протокол № 5).

Керівник робочої групи

Михайло ВІНТОНІВ

Секретар робочої групи

Галина ГРИМАШЕВИЧ